

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Registrační číslo projektu: CZ.1.07./1.4.00/21.3075

Šablona: I/2

Sada: VY_12_INOVACE_02VM

Pořadové číslo vzdělávacího materiálu: 32

Ověření ve výuce:

Předmět: ČaJS

Třída: V. B

Datum: 6. 11. 2013

Marie Terezie a Josef II.

Předmět: Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Ročník: 5.

Přibližný čas využití: 1 vyučovací hodina

Jméno autora: Mgr. Pavla Trojaková

Škola: ZŠ, Mendelova

Adresa školy: ulice Einsteinova 2871, 73301 Karviná – Hranice

Anotace:

Vzdělávací materiál obsahuje průvodce čtením textem z učebnice, díky němuž žáci porozumí pojmu osvícení a vyjmenují reformy Marie Terezie a Josefa II. materiál dále obsahuje k danému tématu křížovku a kritéria k sebehodnocení práce. Celý materiál je uveden metodickým listem pro práci v hodině a obsahuje možné řešení průvodce čtením a křížovky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list:

1) Evokace

Hra „Hádej, kdo jsem“. Žáci jmenují panovníky, za jejichž vlády vzkvétala česká země.

2) Uvědomění: pracovní list Průvodce čtením + text z učebnice

Průvodce čtením poskytuje žákům sadu písemných pokynů, otázek a aktivit, které připravil učitel a které mají žáky vést při samostatném čtení zadaného textu.

Učitel dá každému žákovi text a výtisk průvodce čtením. Vede žáky k tomu, aby během četby s průvodcem pracovali a aby do něj zapisovali svoje myšlenky a reakce na otázky a úkoly.

Sdílení informací vyplněných v Průvodci čtením ve dvojicích.

Následuje diskuze o tom, jak se dětem dařilo pracovat s průvodcem, co jim činilo potíže.

3) Reflexe

Poslední úkol průvodce čtením v tomto případě slouží zároveň jako reflexe. Reflexe pomocí kritérií.

Během promítání některých dílů **Dějiny udatného českého národa** si žáci doplňují do sešitu další informace.

- a) <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10177109865-dejiny-udatneho-ceskeho-naroda/208552116230074-reformy-marie-terezie/>
- b) <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10177109865-dejiny-udatneho-ceskeho-naroda/208552116230077-josef-ii/>

Přílohy a zdroje:

Průvodce čtením

Text - PhDr. JOSEF HARNA, CSc. a kolektiv. *Vlastivěda: Obrazy ze starších dějin*. 2. vyd. Všeň: ALTER, 2003. ISBN 80-85775-44-1.

Křížovka - PaedDR. HANA MÜHLHAUSEROVÁ. *Soubor námětů, úkolů a zajímavostí k vlastivědnému učivu pro 4. ročník*. Znojmo: Tiskárna Sládek, 2006.

Kritéria

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Průvodce čtením:

Doba osvěcení

1. Čti text Císařovna Marie Terezie a císař Josef II. podle tabulky Průvodce čtením.

Průvodce čtením		
Text: Císařovna Marie Terezie a císař Josef II.		
Směrovky	Otázky a úkoly	Poznámky žáka
Přečti si první odstavec textu První žena na českém trůně	Proč se stala v 18. století českou panovnicí žena?	
Přečti si zbytek textu.	Z druhého odstavce jsi zjistil, že Marie Terezie ulehčila poddaným život. Napiš jak.	
	Které další změny provedla Marie Terezie?	
Přečti si první odstavec textu Osvícenský panovník Josef II.	Tato část vysvětluje, proč se Josefu II. říkalo osvícený panovník. Z jakého důvodu?	
Přečti si zbytek textu	Které reformy se uskutečnily za vlády Josefa II.?	
Přečti si znovu celý text Osvícenský panovník Josef II.	Co znamenaly reformy Josefa II. pro venkovský lid a pro celý český národ?	

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Pokud máš splněný první úkol, vylušti křížovku, kterou najdeš v kapsáři.

Křížovka:

1. Jediná panovnice na českém trůnu	1.	<table border="1" style="border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">X</td><td style="width: 20px; height: 20px; background-color: #808080;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>							X									
						X												
2. Práce na panských polích	2.	<table border="1" style="border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>																
3. M. Terezie robotu o 3 dny	3.	<table border="1" style="border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>																
4. Josef II. zrušil poddaným	4.	<table border="1" style="border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>																
5. Za své vlády nestihl zrušit	5.	<table border="1" style="border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>																
6. Marie Terezie i Josef II. byli z rodu	6.	<table border="1" style="border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>																
7. M. T. nařídila povinnou pětiletou	7.	<table border="1" style="border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>																
8. Děti se měly naučit psát, počítat,	8.	<table border="1" style="border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>																
9. Josef II. vyhlásil svobodu	9.	<table border="1" style="border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>																
10. Germanizace	10.	<table border="1" style="border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>																

Tajenka: Josef II. vydal listinu zaručující

náboženské svobody, tzv.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

 patent.

Kritéria:

Kritérium	ANO x NE	Proč...(jak se mi to dařilo)
Procházel/a jsem text podle pokynů v tabulce.		
Odpověděl/a jsem i na otázky, pro které jsem nenašel/a důkaz přímo v textu.		
Po přečtení si uvědomuji význam reforem Marie Terezie a Josefa II.		

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Řešení:

Průvodce čtením:

Doba osvětlení

1. Čti text Císařovna Marie Terezie a císař Josef II. podle tabulky Průvodce čtením.

Průvodce čtením		
Text: Císařovna Marie Terezie a císař Josef II.		
Směrovky	Otázky a úkoly	Poznámky žáka
Přečti si první odstavec textu První žena na českém trůně	Proč se stala v 18. století českou panovnicí žena?	<i>-Habsburský panovník ani žádný jeho příbuzný neměli syna</i>
Přečti si zbytek textu.	Z druhého odstavce jsi zjistil, že Marie Terezie ulehčila poddaným život. Napiš jak.	<i>-roboty trvaly jenom tři dny v týdnu -zákaz trestat poddané</i>
	Které další změny provedla Marie Terezie?	<i>- povinná školní docházka -trestat mohou jen řádné státní soudy -zasloužila se o výstavbu silnic</i>
Přečti si první odstavec textu Osvícenský panovník Josef II.	Tato část vysvětluje, proč se Josefu II. říkalo osvícený panovník. Z jakého důvodu?	<i>-byl přesvědčen, že se lidé musí vzdělávat, aby co nejvíce používali svůj rozum</i>
Přečti si zbytek textu	Které reformy se uskutečnily za vlády Josefa II.?	<i>-zrušení nevolnictví -vyhlášení náboženské svobody -omezil moc katolické církve -zavedl jednotný německý jazyk pro všechny</i>
Přečti si znovu celý text Osvícenský panovník Josef II.	Co znamenaly reformy Josefa II. pro venkovský lid a pro celý český národ?	<i>-poddaní se mohli stěhovat, mohli si vybrat své řemeslo, mohli studovat i chudí -díky jednotnému německému jazyku hrozil zánik češtiny</i>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Křížovka:

- 1. Marie Terezie**
- 2. Robota**
- 3. Zkrátila**
- 4. Nevolnictví**
- 5. Robotu**
- 6. Habsburků**
- 7. Školní docházku**
- 8. Číst**
- 9. Náboženství**
- 10. Poněmčování**